

KOCA YUSUF

MECİT SAĞIR

2.
BASKI

"THE TERRIBLE TURK"

KOCA YUSUF

MECİT SAĞIR

ADANA

2012

ISBN

978-605-62084-0-9

ULAŞILACAK ADRESLER:

Mecit-Sagir@hotmail.com

Tel. : 0322 613 88 98

Gsm : 0555 431 55 20

Posta Çeki Hesap No. 869 9070

ADANA

Dilek Sağır

Gsm : 0541 638 08 28

dilek@moradaajans.com

ANKARA

Sayfa Düzeni : EKREM MATBAASI

Baskı : EKREM MATBAASI

Adres : Tepebağ Mh. 27038 Sk. No: 21

Seyhan / ADANA

Telefon : (0322) 363 05 16

Faks : (0322) 363 45 37

E-Mail : ekremofset@hotmail.com

info@ekremofset.com

Web : www.ekremofset.com

**Bu Kitabımı,
Rahmetli Anne ve Babamın Aziz
Hatıralarına
İthaf Ediyorum....**

Mecit SAĞIR

ÖNSÖZ

Bu kitabın yazılmasına vesile olan ve beni teşvik eden, maddi ve manevi desteğini esirgemeyen kıymetli kardeşim, müstesna insan Ceyhan Belediye Başkanımız Hüseyin SÖZLÜ, Hüseyin ÖZAYDIN, Mükremin DUYGUN ve Zafer TOPALOĞLU'na, kızım Dilek'e, oğlum Çetin'e ve bilhassa her türlü fedakârlığı yapan, desteğini esirgemeyen cefakar eşim Gülen'e şükran ve teşekkürlerimi ifade etmeyi bir borç bilirim.

Bilhassa kitabımın basımını yapan Ekrem Maatbası'na ve grafik tasarımını hazırlayan Erkan Er ile Ahmet Kurmuş'a ayrıca teşekkür ederim.

Mecit SAĞIR

ÖNSÖZ

Milletlerin kendilerine özgü meziyetleri vardır. Bu meziyetler bilinir ki, o millete ait olmanın bir belgesi niteliği taşır. Bu özdeşlik durumu toplumun tarih boyunca getirdiği medeniyetin içerisinde vücut bulmuş ve milletlerin şah damarlarını oluşturmuştur.

Türk Milleti olarak köklü geçmişimizle birlikte, sayısız meziyeti barındırmanın haklı gururunu yaşamaktayız.

Toplumlar tarih boyunca yaşadıkları bölgelerin şartları gereği ilkel çağlardan günümüze çeşitli uğraşlar ve yaşama tutunma şekilleri geliştirmişlerdir. Milletimiz açısından ise yüzlerce örnek meziyetin ışığında çetin doğa şartlarında bir savunma mekanizması olarak görebileceğimiz güreşin yeri ve önemi büyüktür. Öyle ki salt bir spor olarak görülmesinden ziyade "Ata Sporunu" unvanıyla anılan güreş, Türk sosyal hayatı içerisinde muhafaza edilmesi gerektiğine inandığımız bir mirastır.

Bu kutsal mirasın muhafazası milletimizin ayak bastığı tüm coğrafyalarda farklı yaşantılarla devam etmiş özellikle Anadolu coğrafyası ile Balkan Türklüğünde mühim bir uğraş olarak süregelmiştir.

Elinizdeki bu kitapta, Türk Güreş Tarihine adını altın harflerle yazdıran Koca Yusuf'un aziz hatırası; çilekeş, talihsiz yaşam öyküsünün notlarını bulacaksınız.

Bununla birlikte Balkan Türklüğü'nün yaşadığı sıkıntılar, tarih boyunca yaşadığı göçler, bilhassa Anadolu'daki Balkan

Türklüğü'ne ısrık tutacak haritalar ve bilgiler Koca Yusuf un hikâyesiyle birlikte anlatılmıştır.

Koca Yusuf ismi hala güreş denildiğinde zirve isim olarak anılmaya devam etmektedir. Karalar köyünde başlayan yaşam hikâyesi, gençliği ve tarih sahnesinde artan şöhreti sonrasında Balkanların ötesine yayılan bir ün, zorlu müsabakalar ve talihsiz bir ölüm. Koca Yusuf un, yaşadığı döneme "Korkunç Türk" olarak damgasını vurması, dönemim şöhretli güreşçilerinin onu yenmek için hırs yaptığı gerçeğini bilmek ise bizi bugün gururlandırmaktadır. Bununla birlikte Koca Yusuf'u, dünyaca ünlü yazar Victor Hugo'nun "Sefiller" adlı kitabında bahsettiği "Türk gibi kuvvetli" teşbihinin de kanıtına vesile olan bir nevi millet kahramanı olarak görebiliriz.

Balkan Türklüğünün Türk Dünyası ve şehrimiz Ceyhan için ele alınması gereken mühim bir konu olduğu kanaatindeyiz. Ceyhan'ın kuruluşunun asli unsurlardan olan Balkan Türklerinin (Muhacirler) Ceyhan ve ahalisinde oluşmasında büyük katkılar sunmuş olmaları bu kitabın hazırlanmasında kendimizi sorumlu hissetmemize sebep olmuştur.

Hâsılı, Türk unsurları ve abide şahsiyetleri hakkında gereken özveriyi dün olduğu gibi bugünde gösteren Ceyhan Belediyesi, kültür hizmetlerine bir yenisini daha ekleyerek gelecek nesillere aktarılacak bu eserin Türk kültür hayatına kazandırılmasının haklı gururunu yaşıyor. Bu bağlamda, kitabın genişletilmiş yeni baskısının hazırlanmasında emeği geçen başta yazarımız Mecit Sağır Bey'e, Akdeniz Balkan Türkleri Federasyonu Başkanı ve Ceyhan Belediyesi Başkanlık Kültür Danışmanımız Mükremin Duygun Bey'e, kitabın tasarımını hazırlayan Erkan Er ve Ahmet Kurmuş Beylere de teşekkür eder, bundan sonraki çalışmalarında başarılarını dilerim.

HÜSEYİN SÖZLÜ

Ceyhan Belediye Başkanı

ÖNSÖZ

Koca Yusuf kitabının yazarı Mecit SAĞIR ağabeyi birkaç yıldan beri tanırım; bilgisine ve araştırmacı yönüne hayran olmuştumdur. Ayrıca yaş itibariyle, hani halk arasında ' feleğin çemberinden geçmiş' derler ya, bu deyim aynen onun için de geçerli olduğunu düşünürüm. Çok renkli kişiliğini ve mücadeleciliğini bilhassa Balkan göçmenleri çok iyi bilirler. Kaderinin yazgısı onu çok küçük yaşlardan beri Çukurova yöresinde koşturmuş durmuş. Biraz evvel ciddi bir ifade ile ' kader'den söz ettim. Müellifin kader yazgısı daha sekiz yaşlarında iken Bulgaristan toprakları içerisinde bulunan Deliorman'da başlamıştır. O tarih 1950 yılı Aralık ayının son günleri ve 1951 yılının Ocak ayında Kapıkule sınır kapısından Anayurdu'na kavuşmuş olmasıyla sürmüştür. Anılarına da yer vermiş zaman zaman eserinde, bunları okuyup göreceksiniz zaten. Ben burada öncelikle kendisinden dinlemiş olduğum anılarına dayanarak, okuyucuya daha öz ve doyurucu bilgi sunmayı kedime vazife edindim. Zaten bana, ' önsöz yazar mısın? dediği zaman çok mutlu olmuştum....

Mecit SAĞIR; tanıştığımızda iyi bir okuyucu ve iyi bir araştırmacı idi. Düzenlemiş olduğumuz ' Ceyhan'dan Ceyhan'a Sempozyumu' ile meşguldük. Sempozyumda Ceyhan ile ilgili hemen hemen her konu tartışılacaktı. Ancak yöremize yoğun bir şekilde iskan edilen ve gelişleri değişik tarihlere denk gelen ' Ceyhan'da yaşayan Balkan Türkleri' konusunu anlatacak ' bir bilen' olarak sempozyum konseyi Mecit SAĞIR'ı önerdi. Mecit

SAĞIR'a görevi sunmak bana düşmüştü. Büyük bir heyecanla ilettim kendisine mesajı. İşte böyle başlamış oldu KOCA YUSUF'u yazma serüveni...

Elinizdeki kitapta Balkan Türkleri'nin kısa bir öyküsünü okuyacaksınız. KOCA YUSUF'un şahsında bir milleti millet yapan özellikleri göreceksiniz. Bu kitapta sadakatin, vatanseverliğin, ahde vefanın, kadirşinaslığın, kısacası TÜRK olmanın özelliklerini hissedeceksiniz.

Bu eserinde araştırmacı yazarımız, her şeyden önce, tarihe ışık tutmakta ve KOCA YUSUF cihan pehlivanımızın bilinmeyen ve eksik bilinen yönlerini gün ışığına sunmakta. Birçok kaynaktan yararlanarak hatasız bir eser meydana getirmeyi amaç edinmiştir. Bu sebeplerden dolayı, 2009 yılında, beni de yanına alarak Deliorman yöresinde bulunan KOCA YUSUF pehlivanımızın köyünü gördük ve gezdik. Kendisinin sanata olan saygınlığı, ciddiyetinden bellidir. Yoksa böylesi bir çalışmaya girmeyeceği açık seçiktir. Bu aşk, çok ayrı bir aşktır. Yazarımızın iyi niyeti ve gayreti, muhataplarına doğru bildiği bilgileri sunmaktadır.

Yıl 2009, günlerden Martın 14'ü ve Cumartesi; dün Kırcaali'deki görevimizi tamamladık. Belediye Başkanımız Sayın Hasan Aziz'in tahsis ettiği araçla önce anamın yurdu Akdere, arkasından yol arkadaşımız Hüseyin BAYRAL'ın babasının yurdu Yankova ve en nihayet KOCA YUSUF'un köyü Karalar. Karalar, aynı zamanda elinizdeki kitabın yazarı Mecit SAĞIR'ın köyü.

Öyle güzel geçiyordu ki zaman, güneşli bir havada başladığımız gezimiz Karalar'a geldiğimizde karlı bir havaya dönüştü. Mecit Ağabey bizi doğru KKOCA YUSUF'un evine götürdü. Sekiz yaşında ayrıldığı köyüne yıllar sonra ulaşan bir kişinin ilk yapacağı şey nedir? Tabi ki, kendi evine gitmektir. Ancak öyle olmadı, biz doğru KOCA YUSUF'un evine gittik.

İşte o an anladım ki, KOCA YUSUF Mecit Ağabey için su gibi, hava gibiydi..

Başladı anlatmaya; işte bize birkaç dakikada anlattıklarını bulacaksınız bu kitapta...

Sanat eseri bazen okuyucuya doyurucu bilgi verememektedir. Bazen kitap kapaklarında gördüğümüz çekiciliğin yapının içeriğiyle uygun olmadığına şahit olmuşsunuzdur. Yavan kalan eserlerin iticiliği gözlerden kaçmaz. Böyle kitaplar okuyucuya bilgi vermek yerine ruhunu sıkar.

Ama biliyorum ki, bu kitabı elinize aldığınızda bir daha elinizden bırakamayacak ve bir solukta bitirivereceksiniz.

Türk Milleti'nin tarihinde güreş ve pehlivanlar önemli yer tutar. 'Güreş, Türk'ün sembolüdür' adı altında, müellifle yapılan bir röportaj yayımlamıştı gazeteci- yazar Eşref Özgür. Bu eserinde de zaten çok geniş boyutlarda, güreşin cihan başpehlivanımız KOCA YUSUF'u, olduğu gibi okuyucuya aktarmaktadır.

Şunları da belirtmeden geçemeyeceğim; bu eserin yayımlanması için teşvik eden Ceyhan Belediye Başkanımız Hüseyin SÖZLÜ Beyefendi'nin, mesai arkadaşım Sayın Ahmet KURMUŞ'un, Ceyhan Balkan Türkleri Deneği Yönetim Kurulu Üyesi Sayın Hüseyin BAYRAL'ın ve Ceyhan Belediyesi Muhasebe Müdürü Sayın G. İlbars ALPMAN'ın da katkıları yadsınamaz.

Resimler ile zenginleştirilmiş bu eseri severek okumanızı diler, araştırmacı yazarımıza da daha nice eserler vermesini temenni eder, kalemine ve yüreğine sağlık dilerim.

Teşekkürler Mecit Ağabey
Mükremin DUYGUN
Balkan Türkleri Akdeniz
Federasyonu Başkanı

KİTAP HAKKINDA BİR YORUM

Aziz ve Muhterem kardeşim Mecit Bey.

Arzunuzu yerine getirmek üzere oturdum makina başına ve size şu satırları yazıyorum.

Evvela üzerimize vacip olan selam ve en iyi dileklerimi sunduktan sonra kitabınız hakkındaki düşünce ve tespitlerimi yazıyorum. Bir defa rahmetli cihangir Koca Yusuf hakkında bir kitap yazmayla hemşehrlik vazifesini yerine getirmiş olduğunuzdan dolayı sizi tebrik adıyorum. Siz onun sadece hemşehrisi değil aynı zamanda anladığım kadarıyla komşusu sayılıyorsunuz. Komşuluk çok büyük bir hukuk bağıdır. Onun için Peygamber Efendimiz (sas) komşuluk hususunda bizi uyarmıştır. Komşu hakkı neredeyse veraset hakkına yakındır dinimizce.

Tabi bir kitap yazmak istediğiniz zaman, bazı kaynaklara müracat edeceğiz. İnsanın elde ettiği bilgilerin üç derecesi vardır. Eski eserler, kitaplar vesikalar, asarı atika dediğimiz eski eserler tarihin mehazi olduğu gibi efsaneler, kuşaktan kuşağa bize kadar ulaşan hikaye ve destanlar hep tarihin kaynaklarıdır. Hangi yolla elde edilirse edilsin, edinilen bilgilerin üç derecesi vardır.

Aynel Yakın : Gözle görüp elle tutulursa buna aynel yakın deriz. Mesala : dünyada bir Medine şehri vardır. Eğer gider bunu gözle görürseniz var dersiniz, çünkü gözle gördünüz.

İlmel Yakın : Gidip görmediniz ama kitaplardan okuyarak bir bilgi edindiniz ve vardır dediniz.

Hakkel Yakın : Ne gördünüz ve nede bir yerde okudunuz, ama Cenab-ı Allah size bunu alemleri ervahta, rüyada kalbinize ilham etti ve siz bunun varlığına inandınız. Bu devlete mashar olanlar Peygamberler ve evliyalardır.

Şimdi gelelim size: Siz bu kitabı hem aynel yakın hemde ilmel yakın derecesinde bilgiye sahip olarak yazmışsınız. Tabii, bazı kitaplar okudunuz, bazı kaynaklardan bilgi aldınız. Ama bunların önemi ve

sıhhat derecesi yine de tartışılır. Mesela İ. Habib SEVÜK (Kendisini Çok sever ve takdir ederim) bazı tarihi şahsiyetler hakkında özellikle pehlivanlar konusunda kitap yazmıştır. Ama hiçbir zaman aynel yakın derecesinde bilgilere ulaşamamıştır. Ama Mecit SAĞIR öyle değildir. Mecit SAĞIR'ın bilgileri aynel yakın ve ilmel yakın derecesinde kuvvetli ve hakikate o kadar yakındır, çünkü bilgileri bizzat rahmetli Cihangir zamanında yaşamış insanlardan veya onları görenlerden alınmış bilgilere sahiptir. Kaynaklar o derece güvenlidir.

1- İskan ettirildi deniyor bir yerde. Bu küçük bir gremer hatasıdır. İskan ettirildi değil, iskan edildi diyeceğiz, doğrusu budur. Bu belki daktilo hatası olabilir. Düzeltmesi gerekir.

2- Vasilkolarof Başbakan olmadı Cumhur Başkanı oldu. O zaman ona komünist bulgarlar Cumhur Başkanı demiyorlardı. -Prezidyum Başkanı dediler. Millet Meclisinde bir komisyon kurdular. -Buna Millet Meclisi Prezidyum Başkanı dedilerki Cumhur Başkanı fonksiyonlarını icra eden bir adam demektir.

3- Gür-Kür kelimesi ve eş takısı ilavesiyle küreş-güreş olması meselesi. Buna çok sevindim ve takdir ediyorum. Şimdiye kadar ben veya başkaları, hiç düşünmedik, acaba bu güreş kelimesi nereden geliyor. Atasporumuzun aslı nedir, bunu ortaya çıkarmakla, veya bunu vurgulamakla çok büyük bir boşluğu doldurmuş olmanız takdire şayandır.

Genel olarak eseriniz aynel yakın ve ilmel yakın derecesinde ve kaleme alınmış değerli bir çalışmadır, gelecek nesiller için bir belgeseldir.

Bursa'ya ne zaman gideceğimiz henüz belli olmadı. Bir gelişme olursa sizi haberdar edeceğim.

Saygı ve Selamlar. Allah Zihninize, aklınıza şiddet kaleminize kuvvet versin.

26.05.2011

Ümitköy / ANKARA

Osman KILIÇ

İÇİNDEKİLER

Önsöz	(1-11)
Ata Sporumuz Güreş Hakkında.....	(11-14)
Kırkpınar.....	(14-18)
Koca Yusuf'un Memleketi Karalar Köyü	(19 - 26)
Deliorman	(27-31)
Şumnu	(32-42)
Başlarken	(43-45)
Karalar'dan Yaslı Uğurlanış.....	(46-52)
Karalar Köyü'nden Çıkan Efsane "Koca Yusuf".....	(53-58)
Yenilmezliğe Doğru İlk Adımlar.....	(59-66)
O Artık Namı Bir Pehlivan.....	(67-71)
Koca Yusuf, Kel İsmail İle Tanışıyor.....	(72-76)
Kel İsmail'in Kaçınılmaz Sonu.....	(77-81)
Balkanların Acımasız Pehlivanı ve 93 Harbi	(82-93)
Savaşın Yıkıntıları Arasında Kırkpınar Güreşleri... (94-121)	
Kurtdereli de Yenildi.....	(122-132)
Avrupa'nın Yenilmezi.....	(133-146)
Kâlnatın Yenilmezi; 'The Terrible Turk'.....	(147-152)
Korkunç Türk' Koca Yusuf'un Hazin Sonu.....	(153-155)
Ekler	(156-177)
Kaynakça.....	(178-181)

ATA SPORUMUZ GÜREŞ HAKKINDA...

Güreş, dünyanın en eski sporudur... İnsanların kendilerini müdafaa edecek başka alet ve edevatı olmadığından vücutlarının gücüyle kendilerini korumak zorunda oldukları bilinen bir gerçektir. Güreş de rakibine vurmaktan yenme üzerine kuruludur.

Kimileri güreşi ayakta kalma sanatı olarak tanımlar... İki yüzün üzerinde çeşidi kayıtlara geçen güreş, savaş sanatı içinde de değerlendirilir. Güreşin bir spor dalı olarak başlangıcı ise Eski Mısır'a dayanır.

M.Ö. 708'de Yunanlılar, M.Ö. 2'nci yüzyılda Türkler, M.Ö. 22' de Japonlar, M.Ö. 260' da Sümerler, M.Ö. 2000-2470-2320 de Mısırlılar tarafından bu sporun yapıldığına dair bilgiler mevcuttur.

M.Ö 3-1'nci yüzyıllarda, orta Nil kıyılarındaki Ben-i Hasan harabelerindeki mezarların üzerindeki kabartmalarda, Mısır askerleri arasında güreşin yaygın olduğu ve askerlik eğitimlerinde cirit attıkları, ağırlık kaldırıp, güreş yaptıkları görülmektedir.

Aynı şekilde, Girit Miken Uygarlığı devrinde güreş müsabakaları yapıldığı kanıtlanmıştır. Olimpiyatları başlatan Eski Yunanlılar'ın, olimpiyatlarda güreştikleri de bilinmektedir. Milattan önce 644'de yapılan olimpiyatlarda, boksla karışık güreşe de yer

*Balkan savaşlarının yüzüncü yılında şehit olan
tüm ecdadımızın aziz hatırasına*

Hüseyin SÖZLÜ
Ceyhan Belediye Başkanı

Şumnu'ya bağlı Karalar Köyünde doğdu. 1950 yılında Türkiye'ye göç eden kabile ile Adana'ya yerleşti. İlk, orta, lise tahsilini Adana'da gerçekleştiren Mecit Sağır, PTT Genel Müdürlüğü'nden emekli olduğundan bu yana Balkan tarihi ve güreş tarihi hakkında araştırmalar yapıyor. Çeşitli gazete ve dergilerde yazıları yayımlanan Mecit Sağır, bir dönem Ceyhan Balkan Türkleri Derneği Başkanlığında bulundu. Halen Balkan Türkleri Federasyonu Bilim Kurulu üyesi olan Mecit Sağır, evli ve iki çocuk babası...

Mecit SAĞIR

Karalar Köyü'nden çıkan efsane Koca Yusuf'un hikâyesinde, göç yollarında yaşananlar...

*"Gene Hidrellez geldi
Sıra sıra dizildi yiğitler
Bu pehlivana Koca Yusuf derler
Evropa da yaptı güleş
Rakibini görünce olur bir ateş
Gelmedi bu dünyada ona bir eş"*

Koca Yusuf, dünyada "The Terrible Turk" diye nam salmış, yenilmez bir pehlivandı. Çocukluğu Koca Yusuf hikâyeleriyle bezenen Mecit Sağır için ise Koca Yusuf daha da ötesi, bir çocukluk kahramanıydı... Bulgaristan'da Koca Yusuf'un komşusu olan Mecit Sağır'ın ailesi, Bulgaristan'daki sıkıntılar nedeniyle memleketi terk ettiğinde Mecit Sağır, sekiz yaşındaydı. Göç yolları, onun hikâyeleriyle süslenmişti... Koca Yusuf, Mecit Sağır'ın geçmişiyle, terk etmek zorunda kaldığı babaocağıyla bağlıydı...

Bu kitapta, Koca Yusuf'un yaşam öyküsü, Bulgaristan muhacirlerinin göç öyküsüyle birleşiyor. Aynı zamanda Koca Yusuf'un bilinmeyen yönleri kadar yanlış bilinen ya da bugüne dek eksik aktarılmış parçalar tamamlanıyor.

